

โครงการทักษิณพัฒนา (ฮาร์บปีนบารู) จ.สงขลาและจ.สตูล

1. ความเป็นมา

จากสถานการณ์ใน 5 จังหวัดภาคใต้ในอดีตที่ผ่านมา มีปัญหาพื้นฐาน คือ ความไม่เข้าใจกัน ความหวาดระแวง อันนำไปสู่ความไม่สงบ โดยการปฏิบัติการของขบวนการโจรก่อการร้าย ซึ่งทำให้ขัดขวางการพัฒนาในทุกด้าน ดังนั้น รัฐบาลโดยกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน จึงได้ริเริ่มโครงการพัฒนาผสมผสานกับการปราบปรามในรูปของโครงการพัฒนาเพื่อความหวังใหม่ ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2532 เป็นต้นมา ได้ทำให้สถานการณ์ปัญหาพื้นฐานดังกล่าวคลี่คลายไปอย่างมากในระดับที่น่าพอใจยิ่ง อาจกล่าวได้ว่า ปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคงได้ลดน้อยลงจนถึงที่สุดแล้ว ดังนั้น เพื่อให้สถานการณ์ความมั่นคงปลอดภัยอย่างถาวรเกิดขึ้นในภูมิภาคนี้ รัฐบาลจำเป็นต้องทุ่มเทพลังการพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น ให้อยู่ในระดับเดียวกับประชาชนทั่วไปของประเทศ และเพื่อแก้ไขปัญหาคอขวดบางประการในรูปแบบของการพัฒนา จึงได้จัดทำเป็นแผนระยะยาวให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งจะนำความเจริญมั่นคงให้เกิดขึ้นในภูมิภาคนี้อย่างถาวร

2. การสนองพระราชดำริฯ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

ในส่วนของกรมวิชาการเกษตร ได้รับมอบนโยบายการปฏิบัติงานโครงการเพื่อความมั่นคงนี้ จากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภายใต้ชื่อ “โครงการทักษิณพัฒนา” หรือ “โครงการฮาร์บปีนบารู” ดำเนินการพัฒนาส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย ให้มีผลผลิตและรายได้จากการทำอาชีพเกษตรกรสูงขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

3. วัตถุประสงค์

3.1 วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้ทางด้านวิชาการเกษตรแผนใหม่
- เพื่อเป็นแบบอย่างทางการเกษตรที่ถูกต้อง
- เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

3.2 วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้ทางด้านวิชาการเกษตรแผนใหม่
- เพื่อเป็นแบบอย่างทางการเกษตรที่ถูกต้อง
- เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

4. พื้นที่เป้าหมาย

4.1 พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

ในพื้นที่จังหวัดสงขลาและจังหวัดสตูล

4.2 พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัดสงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

5. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

5.1 หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

- กรมวิชาการเกษตร

5.2 หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

- ศูนย์วิจัยพัฒนาการเกษตรสงขลา

6. งบประมาณที่ได้รับ

6.1 งบประมาณโครงการวิชาการเกษตร

ปี 2553 ได้รับจัดสรรงบประมาณ 85,000 บาท

6.2 งบอื่นๆ (ระบุ)

ไม่มี

7. ผลการดำเนินงาน

7.1 กิจกรรม ศึกษา/ทดสอบ

ไม่มี

7.2. กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

7.2.1 แปลงต้นแบบ / แปลงสาธิต

จังหวัดสงขลาดำเนินงานที่ ต.สะพานไม้แก่น อ.จะนะ ต.ทุ่งหมอ ต.สำนักเต๊ว ต.ปาดังเบซาร์
อ.สะเดา และจังหวัดสตูลดำเนินงานที่ ต.ทุ่งนุ้ย ต.ควนกาหลง ต.วังประจัน ต.ควนสะอาด อ.ควนโดน ต.ท่าแพ
ต.แปะ-ระ อ.ท่าแพ ต.เจ๊ะบิลัง อ.เมือง

กิจกรรมต่าง ๆ มีดังนี้

1. แนะนำวิธีการทำปุ๋ยอินทรีย์น้ำและปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่น

จังหวัดสงขลาดำเนินงานที่ ต.ปาดังเบซาร์ อ.สะเดา จำนวน 8 ราย

ต.สำนักเต๊ว จำนวน 1 ราย ต.สะพานไม้แก่น อ.จะนะ จำนวน 2 ราย

จังหวัดสตูลดำเนินงานที่ ต.วังประจัน อ.ควนโดน จำนวน 2 ราย

ต.ท่าแพ จำนวน 5 ราย ต.เจ๊ะบิลัง จำนวน 1 ราย

ขั้นตอนการทำปุ๋ยอินทรีย์น้ำและการทำปุ๋ยหมัก

ก. การเตรียมวัสดุ

การทำปุ๋ยอินทรีย์น้ำจากปลาหรือหอยเชอรี่ (ใช้เวลาหมัก 21 วัน)

- ปลา	30	กิโลกรัม
- ผลไม้	10	กิโลกรัม
- กากน้ำตาล	10	กิโลกรัม
- น้ำ	10	ลิตร
- สารเร่ง พด.2	1	ซอง

การทำปุ๋ยอินทรีย์น้ำจากผักและผลไม้ (ใช้เวลาหมัก 7 วัน)

- ผักหรือผลไม้	40	กิโลกรัม
- กากน้ำตาล	10	กิโลกรัม
- น้ำ	10	ลิตร
- สารเร่ง พด.2	1	ซอง

การทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้

- วัสดุเศษพืช (หญ้า)	1,000	กิโลกรัม
- มูลสัตว์ (จิ้งเก้, วัว)	200	กิโลกรัม
- ยูเรีย	2	กิโลกรัม
- สารเร่ง พด.1	1	ซอง

ข. ขบวนการทำปุ๋ยอินทรีย์น้ำและปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้

สับวัสดุพืชหรือสัตว์ให้เป็นชิ้นเล็ก ๆ ผสมกับกากน้ำตาลลงในถังหมัก นำสารเร่ง พด. 2 จำนวน 1 ซองผสมในน้ำ 10 ลิตร คนให้เข้ากันนาน 5 นาที เทสารละลาย พด.2 ลงในถังหมักคนส่วนผสมให้เข้ากันอีกครั้งหนึ่ง ปิดฝาและเก็บไว้ในที่ร่ม ในกรณีทำปุ๋ยอินทรีย์น้ำจากปลาหรือหอยเชอรี่ให้คนหรือกวนทุก 7 วัน และปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้ นำสารเร่ง พด.1 ละลายในน้ำ 20 ลิตร คนให้เข้ากันนาน 15 นาที รดสารละลาย พด.1 ลงในกองปุ๋ยหมัก ตั้งกองปุ๋ยหมักให้มีความกว้าง 2 เมตร ยาว 3 เมตร สูง 1.5 เมตร รดน้ำให้ชุ่ม และมีความชื้น 60% ทำการกลับกองปุ๋ยหมักพร้อมับรดน้ำทุก 10 วัน เป็นจำนวน 4 ครั้ง ปุ๋ยหมักที่ย่อยสลายสมบูรณ์แล้วและสามารถนำไปใช้ได้จะมีสีน้ำตาลเข้มดำ ยุ่ยละเอียดไม่มีกลิ่นเหม็น ความร้อนในกองปุ๋ยลดลง

ผลการดำเนินงาน

ใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ 1 ลิตรต่อน้ำ 500 ส่วน ฉีดพ่นหรือรดลงดินให้ทั่วพื้นที่ 1 ไร่ ฉีดพ่นทุกสัปดาห์ ๆ ละ 1 ครั้ง

2. การเพิ่มผลผลิตน้ำยางโดยการใส่สารเคมีเร่งน้ำยาง

2.1 จังหวัดสงขลา ดำเนินงานที่ ต.สะพานไม้แก่น อ.จะนะ ต.ทุ่งหมอ ต.ป่าดงเบซาร์ อ.สะเดา จำนวน 7 ราย พื้นที่ 61 ไร่

2.2 จังหวัดสตูล ดำเนินงานที่ ต.แปะ-ระ อ.ท่าแพ ต.ควนกาหลง อ.ควนกาหลง จำนวน 15 ราย พื้นที่ 60 ไร่

วิธีการ

1. คัดเลือกสวนยางที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป
2. สนับสนุนสารเคมีเร่งน้ำยางอีเทรลชนิด 5%
3. ผสมน้ำในอัตรา 1:1
4. ลอกจี้ยางที่หน้ารอยกรีดแล้วทาสารเคมีในร่องรอยกรีด
5. ทา 1 เดือน/1 ครั้ง หรือ 2 เดือน/1 ครั้ง กรีดวันเว้นวัน

ผลจากการใส่สารเคมีเพิ่มผลผลิตยางพารา มีดังนี้คือ

ปริมาณเนื้อยางแห้ง (%) ของเกษตรกร

รายชื่อเกษตรกร	พื้นที่ (ไร่)	น้ำหนักรยางสด ก่อนใส่สารเคมี		DRC (%)	น้ำหนักรยางสด หลังใส่สารเคมี		DRC (%)	หมายเหตุ
		กก./พท.ปลูก	กก./ไร่		กก./พท. ปลูก	กก./ไร่		
นางอุบลรัตน์ ทองสกุล	13	45	3.4	33	60	4.6	33	
นางสุดา สุจินรัตน์	12	39	3.2	27	53	4.4	32	
นางป้อม แก้ววิทยากร	10	42	4.2	28	-	-	-	
นายสุรพล แก้ววิทยากร	4	12	3	25	22	5.5	25	
นางจิตร์ สมบูรณ์	7	90	12.8	34	125	17.8	34	
นายประนอม แจ่มเมือง	5	17	3.4	34	42	8.4	32	
นางสุพร แซ่ตั้ง	10	40	4	30	64	6.4	30	
นายถวัลย์ นลขุนทอง	2	10	5	-	17	8.5	-	(cup lump)
น.ส.รอสียะ เพิ่งไทร	1.5	12	8	25	25	16.6	25	
น.ส.วนิดา กาสิมสะ	4	30	7.5	30	-	-	-	
นางบุหลาด ลิมศรีพุทธ	3	25	8.3	-	35	11.6	-	(cup lump)
นายกอหนี่ กาสิมสะ	2	15	7.5	25	29	14.5	-	(cup lump)
นายรอเกียะ ดิงสา	3	30	10	25	-	-	-	
นางเกียะ หมัดอะ	4	35	8.7	25	-	-	-	

รายชื่อเกษตรกร	พื้นที่ (ไร่)	น้ำหนักยางสด ก่อนใช้สารเคมี		DRC (%)	น้ำหนักยางสด หลังใช้สารเคมี		DRC (%)	หมายเหตุ
		กก./พท.ปลุก	กก./ไร่		กก./พท. ปลุก	กก./ไร่		
นางสะอาด๊ะ ไบหลี	3	15	5	32	-	-	-	(cup lump)
น.ส.มาเทรียง บุญเหม	3	10	3.3	-	17	5.6	-	
นายบุญหลาด สกัันน้อด	7	30	4.2	29	-	-	-	
นายอนุวัฒน์ ศรียานธร์	7	18	2.5	28	30	4.2	30	
นายวิโรจน์ แนวชาลี	7	38	5.4	35	-	-	-	
นางวิไล หนูสม	10	35	3.5	33	50	5	33	
นายมารุต กาเส่มสะ	4	7	1.7	30	17	4.2	30	
นางรอเปี้ยะ ดิงสา	5	35	7	33	-	-	-	

3. การปลูกพืชร่วมยาง

3.1 การปลูกกระทำเป็นพืชร่วมยางพารา

3.1.1 จังหวัดสงขลา ดำเนินงานที่ ต.ทุ่งหมอ ต.สำนักเต้ว ต.ปาดังเบซาร์ อ.สะเดา จำนวน 7 ราย พื้นที่ 21 ไร่

3.1.2 จังหวัดสตูล ดำเนินงานที่ ต.ทุ่งนุ้ย อ.ควนกาหลง ต.วังประจัน ต.ควนสะตอ อ.ควนโดน ต.เจ๊ะบิลัง อ.เมือง จำนวน 9 ราย พื้นที่ 27 ไร่

3.2 การปลูกไม้ป่าเป็นพืชร่วมในสวนยางพารา

ดำเนินงานที่ ต.ทุ่งหมอ อ.สะเดา จ.สงขลา จำนวน 2 ราย พื้นที่ 40 ไร่ โดยการปลูกไม้สะเดาเทียมและมะฮอกกานี

7.2.2 การฝักอบรม

ไม่มี

7.2.3 การผลิตสื่อ / โสตทัศนูปกรณ์

ไม่มี

7.2.4 การจัดนิทรรศการ

ไม่มี

7.2.5 ศึกษาดูงาน

ไม่มี

7.3 กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

ไม่มี

7.4 กิจกรรมประสานงาน ติดตามและประเมินผล

ไม่มี

8. ปัญหา / อุปสรรค

- ควรจัดทำหรือแจกเอกสารคู่มือการปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้แก่เกษตรกร เช่น คู่มือการทำปุ๋ยหมักและการผสมปุ๋ยใช้เอง

- จัดฝึกอบรมเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทัศนศึกษา เพื่อถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกัน